

Poplavljeno naselje u okolini Skadarskog jezera Foto: Crveni krst Crne Gore

Ko smo mi?

Ciriška alijansa za otpornost na poplave (Zurich Flood Resilience Alliance) je multisektoralno partnerstvo koje se fokusira na pronalaženje praktičnih načina za pomoć zajednicama u razvijenim zemljama i zemljama u razvoju, ojačavajući njihovu otpornost na rizik od poplava.

Naša definicija otpornosti:

Sposobnost sistema, zajednice ili društva da nastavi sa realizacijom svojih ciljeva sociološkog, ekološkog i ekonomskog razvoja i rasta, istovremeno upravljajući rizikom na uzajamno podržavajući način.

Vizija: Poplave nemaju negativan uticaj na sposobnost napredovanja ljudi i poslova.

Cilj: Povećati društvena, politička i finansijska ulaganja u izgradnju otpornosti zajednice na poplave preko javno privatnog partnerstva i partnerstva sa trećim sektorom.

Sastanak u zajednici Foto: Crveni krst Crne Gore

Uticaj poplava u Crnoj Gori

Obilne padavine, dugotrajne jake kišne serije, u trajanju od nekoliko dana uzastopno, u kombinaciji sa topljenjem postojećeg snijega u planinskim predjelima u određenom dijelu godine su meteorološki fenomeni koji su karakteristični za područje Crne Gore. Ovo dovodi do naglog porasta nivoa voda u rijekama i jezerima (naročito Skadarsko jezero) sa ekstremnim hidrološkim parametrima, nakon čega nastupaju poplave koje nanose materijalne štete i ugrožavaju normalno funkcionisanje infrastrukturnih sistema.

Za Crnu Goru karakteristične su dvije vrste poplava: poplave koje nastaju usljed kontinuirane jake kiše sa značajnim količinama kiše, koje u ekstremnim slučajevima mogu doseći i do 500 ~ 1000 lit / m², što utiče na veće područje. Druga vrsta poplava su tipične meteorološke bujične poplave koje imaju lokalni karakter i obično se javljaju u urbanim sredinama. Bujične poplave ne traju dugo, ali mogu biti vrlo agresivne i destruktivne; teško ih je predvidjeti i locirati u vremenu i prostoru, jer su rezultat visoko dinamičnih oblaka. Za samo nekoliko sati može pasti količina od preko 100 litara / m² kiše. Drastični primjeri su poplave iz 2010. i 2011. godine. Dostignuti su poluvjekovni rekordi za stanje vodostaja na rijekama a Skadarsko jezero je dostiglo istorijski maksimum nivoa vodostaja od 10,44 m.

Duž dolina većine rječnih tokova su kratkotrajnim talasima velikih voda ugrožena naselja, industrijska postrojenja i poljoprivredne površine.

Poljoprivredne površine smještene u ovim dolinama, iako relativno skromne, imaju izuzetan značaj za poljoprivrednu proizvodnju, jer su ukupni resursi poljoprivrednog zemljišta Crne Gore vrlo limitirani.

U zoni Skadarskog jezera su u dužem vremenskom periodu plavljene značajne poljoprivredne površine, a ugrožena su i naselja po obodu Skadarskog jezera. S obzirom na trajanje poplava, u ovoj zoni su formirana i specifična močvarna područja.

Hidrološki kompleks Skadarskog jezera i rijeke Bojane predstavlja veoma složen sistem, s obzirom da se neposredno nizvodno od Skadra u Bojanu uliva rijeka Drim. Enormne količine vode koje, tokom visokih vodostaja iz Drima stižu u Bojanu, skoro u potpunosti blokiraju isticanje vode iz Skadarskog jezera i dio voda Drima ulazi u Skadarsko jezero. To, uz velike proticaje svih pritoka Skadarskog jezera, uslovljava velike poplave u njegovom priobalju.

Zbog koncentracije dobara u kotlinama i štete koje nastaju od poplava čak i relativno manjeg obima, mogu biti značajne. Poplave značajno utiču na živote ljudi koji žive u ovim oblastima, naročito na njihova dobra – usjeve i stoku. U većini slučajeva, ovo je njihov jedini izvor prihoda i podrška bilo koje vrsta koja bi smanjila stepen njihove ugroženosti je veoma značajna.

Obuka za prvu pomoć Foto: Crveni krst Crne Gore

U Crnoj Gori

Crveni krst Crne Gore

Crveni krst Crne Gore je jedinstvena, nezavisna i doborovoljna humanitarna organizacija osnovana 1875. godine na Cetinju. Ujedno je i najstarija organizacija Crvenog krsta na Balkanu.

U okviru svoje uloge za pomoć državi u humanitarnoj oblasti, Crveni krst Crne Gore ima mandate da aktivno učestvuje u sprovođenju mjera i zadataka vezanih za zaštitu i spasavanje, kao integralnog dijela sistema za djelovanje u vanrednim situacijama. Ovo, između ostalog, obuhvata aktivnosti u oblasti pripreme i odgovora na nesreće, smanjenja rizika od katastrofa i adaptaciju na klimatske promjene.

Ciljevi Ciriške alijanse za otpornost na poplave (ZFRA) u Crnoj Gori:

Opšti cilj: Povećana otpornost zajednice na poplave u određenim zajednicama u okolini Skadarskog jezera u Crnoj Gori.

Ovo će se ostvariti kroz sljedeće specifične ciljeve:

- omogućena procjena rizika, kapaciteta, potreba i prioriteta zajednice u odnosu na pripremu za poplave.
- zajednice su obaviještene, uključene i osnažene da razvijaju i sprovode aktivnosti priprema za poplave i projekte manjeg obima koji se odnose na mitigaciju.
- osnaženi kapaciteti zaposlenih i volontera Crvenog krsta Crne Gore za pružanje podrške aktivnostima koje podstiču otpornost zajednica u oblastima koje su podložne poplavama.

Zajednice sa kojima radimo

Mnoge aktivnosti za izgradnju otpornosti se mogu sprovoditi na nivou zajednice, jer zajednice često najbolje znaju kako i gdje treba da izgrade otpornost. Radeći sa zajednicama možemo da prikažemo opipljiv uticaj na živote ljudi i da učimo iz najboljih praksi što može pomoći pri kreiranju politika na višem nivou.

U Crnoj Gori radimo u 3 zajednice koje se nalaze u oblasti Skadarskog jezera. Zajednice su odabrane zbog stepena njihove izloženosti poplavama koje se često dešavaju kao i zbog činjenice da su lokalne vlasti usvojile Plan zaštite od poplava koji omogućava konkretan rad u zajednicama, u skladu sa usvojenim dokumentima.

Žabljak Crnojevića

Foto: Crveni krst Crne Gore

Trajanje ZFRA programa u Crnoj Gori: novembar 2018 – jun 2023

Obuka za prvu pomoć

Foto: Crveni krst Crne Gore

Mjerenje otpornosti zajednice na poplave (FRMC)

FRMC obuka

Foto: Crveni krst Crne Gore

Mjerenje otpornosti zajednice na poplave (FRMC) sastoji se iz dva dijela: okvir Alijanse za mjerenje otpornosti zajednice na poplave i povezani alat za implementaciju okvira u praksi.

Upotrebe FRMC-a:

- Prvo mjerenje otpornosti koje se može primijeniti na većem nivou; u potpunosti integrisano u programe zajednice
- Pomoć pri analizi problema prije traženja rješenja
- Podrška mjerenju uticaja
- Prikupljanje podataka za empirijski dokaz o otpornosti na poplave

Portali otpornosti na poplave

Portali otpornosti na poplave su onlajn prostori za razmjenu praktičnog znanja o tome zašto i kako da izgradimo otpornost zajednice na poplave. Na jednom mjestu se nalazi materijal koji je prikupljen kroz Cirišku alijansu za otpornost na poplave ali i izvan nje.

 www.floodresilience.net

 [@floodalliance](https://twitter.com/floodalliance)

U partnerstvu sa:

CONCERN
worldwide

INTERNATIONAL

FEDERATION

**Practical
ACTION**

ZURICH®

Članovi Ciriške alijanse za izgradnju otpornosti na poplave (Zurich Flood Resilience Alliance) su finansirani od strane Z Zurich Foundation, uz izuzetak Zurich Insurance Group. Ovdje navedena mišljenja ne predstavljaju zvaničan stav fondacije i kompanije

Kontakt:

Crveni krst Crne Gore

Nataša Uskoković: saradnica za međunarodnu saradnju
+382 67 522 527, natasa.uskokovic@ckcg.me

Goran Petrušić: koordinator programa za pripremu i odgovor na nesreće
+382 69 023 333, goran.petrusic@ckcg.me